

Latweefchu Awises.

Nr. 6.

Zettortdeenâ 7. Webruar

1857.

Awischu-sinnas.

Muhsu Keiser's apfohla wisseem teem, kas Krohna deenestâ Sibiriâ, doht leelaku lohni tadeht, ka Sibiriâ, tik tahlu un tur wiffas leetas tohti dahrgas. — Ministera kungs sawu gadda rapportu nodewis un Keiser's ar sawu paschu augstu rohku us to grabmatu us-rakstijis: „Mehs tew pateizam ka tu Mums tik skaidri israhdijs, fur kahdas mainas. Meh's stipri zerrejâ, ka ar Deewa paligu Mums isdohfees ar gaddeem pahrtaisiht par labbu, kas taggad wehl nelabbs.“ — Lai sawam Keiseram un semmes tehnam no firds pateizam par tahdu taisnu firdi un schehligu prahu. — Schweizeri nu gan irr palaiduschi walkam tohs Reischattel's zectumneekus, un gaida lai to strihdi ar Pruh'scheem pabeids. Bet nu stahwoht wifs klufs un neweens ne sinn teikt kas buhs. — Italiâ, Mailantes pilfata, Gistreikeru Keisereene braufufe pa pilfatu. Sirgi palikkuschi trakki un nehmuschees aplam skreet, ta ka kutscheris wairf ne warrejis tohs walddiht. Pohsts buhtu hijis, — tad kahdi jauni kungi peeskrehjuschi, itt drohschi peekrittuschi sirgeem klah, tohs apturrejuschi un ta Keisereenes dsihwibu isglahbuschi. Daudis par to preezajuschees ar leelu gawilefchanu; — jo Keisereeni un jauno Keiseru laudis tohti mible, tadeht ka tik schehligi un laipnigi un dauds simts pamilijas ar to tohti eepreezinajuschi, ka itt wisseem teem, kas 1848 dumpi zehluschi, irr peedetwuschi. — Ne effoht teefa, ka Perseris Enlenderem gribboht padohtees, bet nu raksta, ka, tilko dsirdejis Wendere effoht panemta, kara-grahmatu effoht islaidis. Enlenderi pee

Buschir-Wenderes labbi turrejuschees. Kahdas 5 juhdses no pilfata Enlenderi peebraufuschi un saldatus zehluschi pee mallas. Pee pilfata nahkuschi mescha, Perseru saldati jahkuschi schaut un nu ar teem brangi bij jakaujahs. Te noschahwe to Enlenderu Generali, 1 palkawneeku, zittus wirfneekus un saldatus un dauds tappe fashauti, bet nu schahwuschi us Persereem ar kuggu leeleem gabbaleem un Perserus tad aisdinnuschi. 10. Dezemberi suhtija kara-kuggi us pilfatu, lai padohdahs, bet no pilfata schahwuschi us to kuggi, un nu schahwuschees wairak ka 2 stundas. Pilfata pulks saldatu hijuschi, bet kad Enlenderu bombas, uggunigas lohdes, lauschu pulka krittuschas, pahrsprahguschas un dauds zilwekus nomaitajuschas, sakka kahdus 3 tuhkt, tad leelaka pufte isbehgufe no pilfata un nu pilfahs padewees. Pats Gubernaters ar 2 tuhkt. saldateem isnahjis ahra un atdewis sawus eerohtschus. Enlenderi pilfata dabbujuschi 65 leelus-gabbalus un pulks eerohtschu, lohdu, pulwera un wiffadas kara-leetas. Enlenderi to pilfatu gribb paturrecht, te usmestees un ta arri Perseru juhra eetaisihht labbu andeli un fewim derrigu weet. Pawehlejuschi lai nahk no Indias wehl 25 tuhkt saldati, jo gribb Perseru semme eelaustees un wehl zittus pilfatus panemt. Gribboht nu eet us Schirases pilfatu; tadeht Perseris sawu kara-spehku fuhtoht us to pufsi. Arri no Indias Enlenderi fuhta kara-spehku us Kandaaras leelo pilfatu Awganistanâ (skatt. Ufias landkahrte) gribbedami ir no ohtras pufses eelaustees pee Persereem. Gruhti deesgan buhs; jo schinnis semmes ne kahdi gohdigi zekki, bet leeli tukfneschi un ne-ustizzigas niknas tautas. — Ar

Kinesereem leels karsch nu jaw gan buhs
 Enlendereem, jo schee irr kahrigi tur grun-
 tigi eetaifitees un atkal Kineseri teem ne pa-
 dohdahs. Tur taggad noteek breefmigas
 pohsta lectas, bet par to stahstifim zittà lap-
 pà. — No Wilippines=fallahm pee
 Ufiàs-leelà juhrà (skattees Ufiàs lantkahrte un
 isstahstifichanà 131tà lappà) nu skaidrakas sin-
 nas par breefmigu wehtru un pehrkonu, kas
 27tà Dktoberi 1856 tur neredsetu pohstu
 padarrifuse. Tahdu wehtru fàuz Tiponu.
 Iszehlees us pufdeenu un beidsees wakkarà.
 Wehtra tik warrena bijuse, ka Manilas pil-
 fatà (ar 24 tuhft. zilwekeem, paschà leelà
 Manillas fallà) 7 preekschpilsati ar 3 tuhft.
 5 fimts nammeem gluschi fagahsti un ka wairaf
 ne ka 10 tuhft. nammi nomaitati kahdas
 8 juhdes pilstatam wifsapfahrt. Zif tur zil-
 weku nosisti, eewainoti un nabbagi palikkuschi!
 jo wiffas mantas pagallam, augti laukòs un
 druwàs nopohstiti, kohki un augtu kohki no-
 lausti jeb ar wiffahm saknehm israuti un ais-
 nesti, un zilwekeem ne kad naw palizzis, ka
 druppas un plikka semme. Arri 6 fuggi glu-
 schi salaufti. Raugi tahdas wehtras un beh-
 das daschdeen jazeesch teem laudim tannis bag-
 gatàs karstàs semmes. — Schi bildite tew rah-
 da tahdas wehtras spehku un mahza lai pehr-
 kona laikà zilweks ne eet appafsch leela kohka
 glahbtees no leetus, kà laudis labpraht darra;
 jo sibbins labpraht eesperr tahdòs leelòs wez-
 zòs kohkòs un zaur to tad dauds zilweki no
 sibbina jaw irr nosperti tappuschi. C—z.

Saunas sinnas.

Pateefigs notikkums. Preeksch kahdahm
 neddelahm, weenà wakkarà U pa-

gastà, kahda turriga fainneeka mahjàs, meita
 nahkdama no kufnes istabà, mett leelu deg-
 guschu skallu atpakkaf kufne un trahpi mahju
 kakkim teescham wirsù. Schis kakkis nu no
 bailehm un karstuma pahremts, ar swebro-
 damahm ohglehm us muggura teescham zaur
 namma durwim us flehti dohdahs. Te nu
 paschà laikà fainneeks ar sehnu nahk no lau-
 ka, un reds scho kakkis us flehti skreenam.
 Nu abbi divi skreen preekschà, un grihb schim
 to ugguni nonemt; bet schis ne dohdahs wis
 rohkà, un atgreesees atpakkaf, skreen teescham
 istabas pajumtè, tur garrì salmi salikti,
 un teem wirsù apfeschahs; nu fainneeks
 ar sehnu no abbahm pufsehm peenahk, un
 kakkis laimigi nonemm, un ugguni bes kahdas
 skahdes nodfesch. Ne buhtu nu tai brihdi ne
 weens zilweks laukà attizzees, tad gan laikam
 buhtu notikkuse nelaimè, tur ne weens ne
 buhtu sinnajis zaur ko. Tapedz tad arri schis
 notikkums warr geldeht dascham par usfauze-
 ju: „Dsihwo prahtigi ar ugguni!“

F. Masche.

**Latweeschu=beedribas sinna par jau-
 nu grahmatu.**

Rabbotas grabmotina ar dauds lusti-
 gahm singehm farakstita no **C. J. Schönberg**,
 Gramsdes kirspehles skohlmeistera un ehr-
 gelneeka un **M. Vieting**, Vormsahtes pa-
 gasta skohlmeistera. Pirma dalka. Zelgawà,
 drikketa pee **J. F. Steffenhagen** un dehla.
 1856. Makfa 20 kap. sudr.

Grahmatina patihkama un wehletum, ka
 schihs skaiestas dseefminas drihs skannetu dauds
 lauschu muttès, un isdsihtu tahs daschas ne-
 kohschas un beskaunigas dseefmas, kas wehl
 taggad, wiffwairaf gohda-deenàs un dsihres
 eereibuschu zilweku muttès tohp dsirdetas, par
 gohda un kauna fajaukschanu un kristigam zil-
 wekam par peedaufschanu. Labpraht rohku
 sneedsam mihleem rakstijateem, kas pastubbi-
 na: ar gohdigahm un beswainigahm
 singehm preeka stundinà islustetees. Kad

jauneki gohdam dseed, patihl Klausitees ka-
tram; ir wezzischi paleel preezigi dsirdoht jau-
neku mudra un preezigu dseefminu un jauku
meldinu, kad til wiss eet pa gohdam. Kur
firdi Deems miht un gohda un kauna prascha-
na rohnahs, tur arri irr preeziga firds; un —
kam to eesi flehpt? Bet kad nu tee rakstitaji
scho grammatinu nosauz par pirmo dalku,
un us tahdu wihsi wehl ohtra dalka gaida-
ma, tad ne warram palikt bes to, ka ir wee-
nu ohtru wainu usrahdam, no kuras to
ohtru dalku sagahdajoh, rakstitajeem buhtu
jasargahs. Sinnam, ka talabhad muhs ne
warr peeskaitiht pee teem leekem gudrinee-
keem, wainotajeem un brahketajeem kas 17ta
lappâ peeminneti. Prohti — pehz kabrtas
gan naw, ka weetahm tahs saskannas deht
wallobas likkumeem drufzin pa dauds irr pret-
tim darrihts (skattees tai ohtra dseefmâ, pir-
mâ perschâ, un tà wehl daschâ zittâ weetâ).
Det ta leela waina ne buhtu; jo pateesi lustigam
dseedatajam par kaunu ne nemsi, kad winnam
dseedoht arri kahdam wahrdam gals kahdu
reisi drufzin pastruppi noluhst. — Sohti labbi,
ka Latweescheem ar schim singehm griib-
eemahziht ja un us smukkus meldinus; bet ka
lai ismahjabs, ja tai grammatinai naw to
jaunu meloinu-sihmes? Lai arri ne leel til
sohti gruhtus meldinus, ka: „Und ob die
Wolke sich verhüllet u.“ ko tikkai tahdi see-
wischli warr dseedoht, kas no musihku meiste-
reem labbi mahziti. Ir schi naw leela waina.
Jo leelu wainu teiksim to 81. dseefmu. Tahs
ne waijadseja! Ir smeekleem irr saws mehrs,
til us augschu, ka us leiju! — bet lai buht!
Jo daschadu grammatu pulkâ, kas taggad, tee-
scham ne wissas teizamas, ka sehnes pehz silta
leetus, pee gaismas nahf, scho „Kabbatas
grammatinu“ jaw ar mihku prahdu teiksim
tahm jo labbahm peeskaitamu, un, mih-
tais lassitais, tewim teescham ne buhs sechhl
taru 20 kapeiku.

Berent,

Ratw. beedru preefschneels
Wibsmine.

Klassohn,

Ratw. beedru preefschneels
Kurjemine.

Schulz,

Ratw. beedru wezzatays.

Ar zif ruhpiгу 'mihlibu' putni fa-
wus behrnus barro.

Calenderei dauds leetas mehgina, ko gan
zits tà ne darritu. Bet kad tas darrihts, tad
daschbrihd jauki dsirdeht, ko winni pahproh-
wejuschi. Weens tahds Calenderis, griibbeja
sinnah, zif barribas sibilischi pahris saweem
behrneem par deenu peenessoht. Wansch preefsch
faules reeteschanas nostahjabs ne tablu no
tahs weetas, kur sibilitei perreklis bija, un
wissu zauru deenu tur nostahweja skattida-
mees, zif reises gan tehwansch un mahtite fa-
wus behrnus barroschoht. Pulksten trijds no
rihta scho mohdrigi putnini sahke skraidih, un
bes mitteschanas skraidija wissu zauru dee-
nu, kamehr wakkara pulksten astons meeru
mette; tas isness 17 stundas, ko ne-apnikku-
schi saweem behrneem par labbu strahdaja.
Wehl pulkstens ne bija tschetri no rihta, tad
jaw 12 reises bija peeskrehjuschi pee ligdas,
saweem masineem brohfasti gahdadami. Tai
stunda starp 5 un 6 winni 40 reises skraidija
pee ligdas, — un brihscham barribu no tah-
lenes peeneffe. Labbi warreja redseht, ka
daudsflahrt wairak ne ka weens tahrpinsch
winneem mutte bija, ko saweem behrneem bija
samerkehjuschi. No pulksten 9 lihds 10 atkal
46 reises peeskrehje. Lihds pulksten astoneem
wakkara pehz taisnas noskattischanas 475 rei-
ses sawus behrnus barroja.

Skattees us putneem gaisâ, tee ne sehj, tee
ne plauj, tee ne saktrahj schkuhdos un juhfu
debbesu-tehws tohs barro. Matt. 6, 26.

Döbner.

M i h l a.

Sinu smukka jumprawa,
Daschada no auguma;
Leela, masa, resna, teewa,
Kupla itt — ka leyra seewa;
Bet ne tà es uspubschobs —
Un ne kad ne dusmojohs.
Kas isflahpis pee mau' teef,
Mihle man', pee muttes leef.
Lai buht kahda buhdama,
Pateiz til ka sauzama? —

G. Wairtas.

Gluddinaschanas.

Tanni nakti no 6to us 7tu Janvari 1857 Udsires muischâ (Kursemmè) pee Kandawas ar eelaufchanohs issagtas tappuschas tahdas leetas: weena sudraba tehjas-lanna, weena sudraba kappejas-lanna, weena sudraba eefschâ apfeltita spilkummite un weena sudraba kreima-kruhse; wiffas schihš leetas irr sifmetas ar teem bohstabeem L. K. un ar krohni. Bes tam wehl sagta: weena sudraba (Neusilberne) kreima-kruhse afsifmeta ar L. K. un krohni, weena sudraba-apseltita un (emallirte) Zigarriau-dohsite; arri diwi selta gredseni ar kurzeem grabmatas sehgele; tam weenam gredsenam irr Kostulla-lungu Wappenis (zilts-sifhme) eegreests, tam ohtram Kostulla un Plettenbergas lungu Wappenis eegreesti. Tas, zaur kurra peerahdischanas tas saglis un tahs sagtas leetas taps atraftas, dabhušs 50 sudr. rubetūs pateizibas naudās. Kas par to kahdu sinnu grihb doht, lai peemeldahs Udsires muischâ, jeb Zelgawâ, Pastes eelâ, Grunera nammâ pee

Barona von Sacken.

Koposchu mahzitaja-muischâ jaunās vijas ar jaunu peedarbu un schuhni buhwejamas. Meisteri, tam to darbu usnemt tihš, lai peeteizahs pašchi 13tâ Webruari schinni gaddâ no rihta — Koposchōs pee basnizas-pehrminderu-leelkungeem.

Wiffi tam flimmi sohbi jeb flims schohlls (smaggenes) warr labbu padohmu jeb paligu dabhuht pee sohbu-daktera

E. O. Block,

Zelgawâ, pastes eelâ, grabmatu sehjeju
23. Junges nammâ.

Ohlaines Schulzes kroggerim Kristapam Hoffmannam us Rihgas schoffeju, tanni nakti no 1mâ us 2tru Webruari f. g. gaischi bruhns sirgš ar gaischeem farreem un balteem kahju wehšscheem un us kreiso pakka zifku zaur narrizas wilkschanu masaku jaunu spalwu, 6 gaddu wezs, lihds ar masu kulbinu un melnahm ilksim, issagts. — Tas kas scho sirgu usrahdihs, jeb kahdu sklaidru sinnu par to pee Ohlaines Schulzes kroggeri dohs, dabhušs 5 sudr. rub. pateizibas nauđu.

S i n n a.

Schagadda Awises no pirma Nummerā ic. wehl warr dabhuht; arri wiffus pehrnajs un aiss pehrnajs Nummerus eeseetus stiprâ wahkâ, illatru gadda-gabjumu par 1 rub. warr dabhuht pee Schulza.

Labbibas un prezzu tirgus Rihgâ tai 4. un Leepajâ tai 2. Webruar 1857 gaddâ.

W a l f a j a p a r:	Rihgâ.		Leepajâ.		W a l f a j a p a r:	Rihgâ.		Leepajâ.	
	R.	S.	R.	S.		R.	S.	R.	S.
1/2 Tschetw. (1 pühru) rudsu . . .	2	25	2	—	1/2 puddu (20 mahrz.) dselles . . .	—	80	—	90
1/2 " (1 ") kweeschu 300 —	3	50	3	30	1/2 " (20 ") tabala . . .	1	35	1	60
1/2 " (1 ") meeschu 200 —	2	25	1	80	1/2 " (20 ") schichtu appinu . . .	—	—	2	50
1/2 " (1 ") auju . . .	1	15	—	90	1/2 " (20 ") schab. zuhfu gall. . .	3	—	2	20
1/2 " (1 ") sirau . . .	2	30	2	30	1/2 " (20 ") trohna sinnu . . .	1	75	2	—
1/2 " (1 ") rupju rudju mitl. . .	2	10	2	15	1/2 " (20 ") bralka linnu . . .	1	30	1	—
1/2 " (1 ") bihdeletu " . . .	3	—	3	—	1 muzzu linnu fehllu . . .	6	—	7	—
1/2 " (1 ") kweeschu mil. . .	3	75	3	75	1 " filku . . .	13	50	14	—
1/2 " (1 ") meeschu putrain. . .	3	—	2	50	10 puddu farlanas fahls . . .	5	15	5	—
10 puddu (1 birkawu) feena . . .	4	—	1	50	10 " baltas rupjas fahls . . .	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fweesta . . .	3	20	3	—	10 " " fmalkas " . . .	5	25	4	20

B r i h w d r i k k e h t.

No juhrmallas-gubernementis augstas waldischanas puffed: Oberlehrer G. Blaesé. Zensor. Zelgawâ, tai 6. Webruar 1857.
No. 23.